
Grundig og nyansert om medikalisering

ANMELDELSER

GISLE ROKSUND

Fastlege, Klosterhagen legesenter
Skien

Hilde Bondevik, Ole Jacob Madsen, Kari Nyheim Solbrækkered.

Snart er vi alle pasienter

Medikalisering i Norden. 384 s, tab. Oslo: Spartacus forlag/Scandinavian
Academic Press, 2017. Pris NOK 399

ISBN 978-82-304-0185-9

Dette er en antologi, og redaktørene er alle ansatt ved Universitetet i Oslo. Det er 13 andre bidragsyttere fra Norge, Sverige og Danmark, bl.a. Bjørn Hofmann.

Målgruppen er ikke eksplisitt formulert, men boken er etter min oppfatning interessant for alle som er opptatt av medikalisering og overdiagnostikk i et bredt perspektiv.

Antologien består av 12 artikler, alle skrevet av personer med tilknytning til universiteter i Norge, Sverige og Danmark. Temaene spenner over en rekke områder, som medikalisering i et sosiokulturelt perspektiv, AD/HD, håndtering av vold i skolen, psykiske lidelser hos ungdom, bruk av antidepressiver, kosthold, gentesting og terminal pleie.

Snart er vi alle pasienter trekker linjer fra Goethe, som allerede for 230 år siden var bekymret for at verden ville forandres til et stort sykehus hvor alle er pleiere for hverandre. Livets ulike eksistensielle erfaringer, som fødsel, død, smerte, lidelse og sorg, er i vår tid langt på vei tatt opp i medisinske forståelses- og behandlingsformer. Livets inngang og utgang skjer stort sett i sykehus og sykehjem. Uunngåelig smerte, lidelse og sorg er blitt sykdom. Forplantning og kosthold er også blitt en del av den medisinske interessesfære.

Medikalisering kan være ønsket eller uønsket, hensiktsmessig eller uhensiktsmessig, legal eller illegal. Ulike dimensjoner som mening versus fremmedgjøring, legitim versus illegitim maktbruk, nedenfra- og ovenfraforståelser, normalisering versus patologisering samt den politiske høyre- og venstresides virkelighetsoppfatning diskuteres.

Utgangspunktet til Madsen er at en del av debatten om medikaliseringen av dagliglivet står fast i en umulig sann-falsk-dikotomi, eksemplifisert med den amerikanske psykiateren Allen Frances' oppgjør med den moderne psykiatrien. I tillegg blir muligheten for at endrede behov i befolkningen og samfunnet er en nødvendig forutsetning for medikalisering ifølge Madsen ofte underkommunisert i dagens debatter.

Forfatterens prosjekt er å gi en nyansert fremstilling av medikalisering på godt og vondt i et nordisk perspektiv. Jeg synes de har lyktes.

Boken anbefales.

Publisert: 18. september 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0514
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 16. februar 2026.